Vlaanderen
is materiaalbewust

ADDENDUM BIJ HET ACTIVITEITENVERSLAG 2024 FINANCIELE GEGEVENS

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER

OVAM

/ rapport

ADDENDUM BIJ HET ACTIVITEITENVERSLAG 2024 FINANCIELE GEGEVENS

30.04.2025

Vlaanderen is materiaalbewust

www.ovam.be

DOCUMENTBESCHRIJVING

1 *Titel van publicatie:*
Addendum bij het activiteitenverslag 2024 financiële gegevens

2 *Responsible Publisher:*
Danny Wille, OVAM

3 *Legal deposit number:*

4 *Trefwoorden:*
XXXXXXXXXXXXXXXXXXX

5 *Samenvatting:*
Deze brochure ……………………………………

6 *Number of pages: 38*

7 *Aantal tabellen en figuren: /*

8 *Datum publicatie:*

9 *Prijs*: /*

10 *Begeleidingsgroep en/of auteur: /*

11 *Contactpersonen:*
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

12 *Andere titels over dit onderwerp: /*
xxxx

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website: http://www.ovam.be

* Prijswijzigingen voorbehouden.

INHOUD

1 Financiele gegevens 2024 OVAM 5

1.1 Algemeen 5

1.2 Uitvoeringsrekening OVAM begroting 2024 5

1.3 Toelichting uitvoering begroting 2024 OVAM 8

1.3.1 ISE E BODEM EN ONDERGROND 8

1.3.2 ISE J AFVAL EN MATERIALEN 13

1.4 Uitvoeringsrekening Mina-fonds 2024 -deel OVAM 24

1.4.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAJA-OW: Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen 24

1.4.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2JA-WT: Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen 25

1.4.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2EA-WT: Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen 27

1.4.4 Begrotingsartikel QBX-3QCG2EV-IS: OVAM (interne stromen) 28

2 Jaarrekening 2024 OVAM 29

2.1 Balans- en resultatenrekening 29

2.2 Toelichting bij de jaarrekening 2024 OVAM 34

2.2.1 Balans OVAM 34

2.2.2 Resultatenrekening OVAM 37

1 FINANCIELE GEGEVENS 2024 OVAM

1.1 ALGEMEEN

De middelen voor de OVAM worden hoofdzakelijk gehaald uit:

- een werkings- en investeringsdotatie ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap;
- het MINA-fonds (voorwaardelijke dotaties en rechtstreekse middelen);
- inkomsten voortvloeiend uit de activiteiten van de OVAM zelf (bodemattesten, retributie in- en uitvoer, asbestattesten …)
- terugvorderingen in het kader van ambtshalve tussenkomsten.

De aanwending van de middelen kan worden ingedeeld in drie categorieën:

- werkingskredieten (personeelskosten, kantoorkosten, huur, …);
- investeringskredieten (hardware, software, meubilair,….);
- beleidskredieten (onderzoeken, communicatie, expertise, saneringen, …).

Opmerking: niet alle middelen worden aan de OVAM via de OVAM-begroting toegekend. Bepaalde beleidskredieten zoals bijvoorbeeld de subsidies voor de gemeenten en kringloopcentra worden rechtstreeks vanuit het MINA-fonds aan de begunstigde uitgekeerd. De OVAM is voor deze dossiers verantwoordelijk voor de inhoudelijk afhandeling.

1.2 UITVOERINGSREKENING OVAM BEGROTING 2024

Hieronder wordt de aanwending van de kredieten weergegeven op niveau van de OVAM-begroting. Betreft alle uitgaven waarvoor de OVAM zowel inhoudelijk als financieel verantwoordelijk is.

De voorbije jaren heeft de Vlaamse overheid de begroting omgevormd tot een prestatiebegroting zodat er een grotere koppeling mogelijk is tussen middelen en prestaties. Om de link tussen beleids- en begrotingsinformatie te versterken en om de leesbaarheid van de begroting te verhogen werd het Inhoudelijk StructuurElement (ISE) ingevoerd.

OVAM oefent haar activiteiten uit binnen 2 verschillende inhoudelijke structuurelementen: ISE J Afval en materialen en ISE E Bodem en ondergrond.

		ONTVANGSTEN				in duizend euro	
Begrotingsartikel	Progr.	Progr. Omschrijving	ISE			Budget VEK 2024	Uitvoering VEK 2024
QJ0-BQCGAEA-OW	BQC002	VERKOOP VAN GOEDEREN EN DIENSTEN AAN BEDRIJVEN - BODEM	E			19.325	20.747
QJ0-BQCGAEA-OW	BQC010	FINANCIERING - EU -BODEM	E			189	309
QJ0-BQCGAEA-OW		**ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - BODEM EN ONDERGROND**				**19.514**	**21.056**
QJ0-BQCGAEX-OI	BQC004	OVERDRACHTEN UIT HET MINA-FONDS - BODEMONDERZOEKEN	E			6.370	7.238
QJ0-BQCGAEX-OI	BQC004	OVERDRACHTEN UIT HET MINA-FONDS - SANERINGEN	E			28.030	27.454
QJ0-BQCGAEX-OI		**ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN - BODEM EN ONDERGROND**				**34.400**	**34.692**
QJ0-BQCGAEA-OR	**BQC008**	**OPNAME UIT HET BBF (BESTEMD SANERINGEN)**	**E**			**33.878**	**36.584**
QJ0-BQCGAJA-OW	BQC003	VERKOOP VAN GOEDEREN EN DIENSTEN AAN BEDRIJVEN - AFVAL EN MATERIALEN	J			13.863	12.671
QJ0-BQCGAJA-OW	BQC011	FINANCIERING - EU - AFVAL EN MATERIALEN	J			1.833	1.596
QJ0-BQCGAJA-OW		**ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - AFVAL EN MATERIALEN**				**15.696**	**14.267**
QJ0-BQCGAJX-OI	**BQC005**	**OVERDRACHTEN UIT HET MINA-FONDS - AFVAL EN MATERIALEN**	**J**			**6.373**	**6.074**
QJ0-BQCGAZZ-OI	**BQC006**	**OVERDRACHTEN UIT DE DEPARTEMENTELE BEGROTING - QB0-1QCE2JV-IS**	**Z**			**29.447**	**29.261**
QJ0-BQCGAZZ-OP	BQC075	TERUGBETALING WAARBORG/MAALTIJDCHEQUES				0	53
QJ0-BQCGAZZ-OG	BQC000	OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN -OPBENGST LENINGEN EU-TERUGBETALING EU IN HET KADER VAN DE GEPREFINANCIERDE UITGAVEN	Z			8.234	8.234
		TOTAAL - ONTVANGSTEN				**147.542**	**150.221**

		UITGAVEN				in duizend euro	
Begrotingsartikel	Progr.	Progr. Omschrijving	ISE	Budget VAK 2024	Uitvoering VAK 2024	Budget VEK 2024	Uitvoering VEK 2024
QJ0-AQCG2EA-WT	AQC014	EU - BODEM	E	56	21	56	162
QJ0-AQCG2EA-WT	AQC015	SD5: BODEMKWALITEIT GARANDEREN VIA BODEMSANERING	E	35.537	36.709	32.009	36.699
QJ0-AQCG2EA-WT	AQC016	SD6: BODEMKWALITEIT VERSTERKEN VIA BODEMZORG	E	5.664	4.524	5.074	4.982
QJ0-AQCG2EA-WT	AQC073	BODEM-DIGITAAL	E	4.115	4.111	4.115	2.322
QJ0-AQCG2EA-WT	AQC085	INNOVATIEVE SANERINGSTECNIEKEN	E	2.750	2.749	1.219	1.219
QJ0-AQCG2EA-WT		**WERKING EN TOELAGEN - BODEM EN ONDERGROND**		**48.122**	**48.114**	**42.473**	**45.384**
QJ0-AQCG2EA-RE	AQC013	**SPIJZING BBF**	**E**	**29.913**	**32.802**	**32.042**	**32.802**
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC017	EU - AFVAL EN MATERIALEN	J	891	610	891	412
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC019	SD2: INTERNATIONALE WERKING DUURZAAM AFVAL-, MATERIALEN- EN BODEMBEHEER BINNEN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE	J	107	40	107	40
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC020	SD3: ASBESTVEILIG VLAANDEREN	J	8.400	7.495	7.950	5.918
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC021	SD4: DEMATERIALISEREN EN SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN	J	5.056	5.191	5.280	5.027
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC022	SD7: OVAM DIGITAAL	J	852	823	852	1.108
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC023	SD9: COMMUNICATIESTRATEGIE 2020-2025	J	200	240	200	233
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC024	VLAANDEREN CIRCULAIR GOVERNANCE	J	2.000	1.926	2.000	1.820
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC025	RELANCE BUDGET 5 - CIRCULAIRE ECONOMIE - ASBEST (SECTORPROTOCOLLEN)	J	0	96	2.478	2.319
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC026	RELANCE BUDGET 70 - MATERIAALSTROMEN DIGITALISEREN (EENMALIG)	J	0	0	0	0
QJ0-AQCG2JA-WT	AQC027	RELANCE BUDGET 4 - CIRCULAIRE ECONOMIE – ASBEST (LOKALE BESTUREN)	J	0	13	150	150
QJ0-AQCG2JA-WT		**WERKING EN TOELAGEN - AFVAL EN MATERIALEN**		**17.506**	**16.434**	**19.908**	**17.027**
QJ0-AQCG2JA-LO	AQC001	LONEN	J	36.279	33.442	36.268	33.441
QJ0-AQCG2JA-LO	AQC002	EU LONEN - AFVAL EN MATERIALEN	J	942	1.058	942	1.058
QJ0-AQCG2EA-LO	AQC003	EU LONEN - BODEM	E	133	116	133	116
QJ0-AQCG2ZZ-WT	AQC004	ALGEMENE WERKINGSKOSTEN	ZZ	1.100	1.144	1.100	1.135
QJ0-AQCG2ZZ-WT	AQC005	ICT-UITGAVEN	ZZ	2.853	2.693	2.853	2.505
QJ0-AQCG2ZZ-WT	AQC006	HR-UITGAVEN	ZZ	267	333	267	269

QJ0-AQCG2ZZ-WT	AQC007	HUISVESTING	ZZ	3.087	3.100	3.087	3.098
		LONEN EN WERKING		**44.661**	**41.886**	**44.650**	**41.622**
QJ0-AQCG2ZZ-LE	AQC008	AFLOSSINGEN VAN DE SCHULD IN EURO	ZZ	0	966	0	966
QJ0-AQCG2ZZ-PA	AQC009	BORGTOCHTEN (NIET LIMITATIEF)	ZZ	0	111	0	111
QJ0-AQCG2ZZ-LE	AQC010	PREFINANCIERING IN HET KADER VAN DE EUROPESE SUBSIDIES	ZZ	0	234	0	234
QJ0-AQCG2ZZ-OV	AQC000	OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	ZZ	0	0	8.469	12.075
		TOTAAL - UITGAVEN		**140.202**	**140.547**	**147.542**	**150.221**

1.3 TOELICHTING UITVOERING BEGROTING 2024 OVAM

OVAM oefent haar activiteiten uit binnen 2 verschillende inhoudelijke structuurelementen: ISE J Afval en materialen en ISE E Bodem en ondergrond. De financiering van de taken die de OVAM uitvoert, verloopt voornamelijk via het artikel QB0-1QCG2JV-IS , een artikel dat in de begroting conform de instructies integraal werd toegewezen aan het grootste ISE binnen OVAM: ISE J Afval en materialen.

1.3.1 ISE E BODEM EN ONDERGROND

1.3.1.1 Ontvangsten

De belangrijkste eigen inkomsten zijn de ontvangsten bodemattesten. In 2024 werd uitgegaan van 260.000 attesten. In werkelijkheid werden er in 2024 286.336 bodemattesten afgeleverd of 1.690 keuro extra inkomsten. Het deel van de inkomsten die voortvloeien uit de invoering van de cofinancieringsregeling wordt opgenomen in het Bodembeschermingsfonds. In 2024 werd zo 4.696 keuro opgenomen.

Bij BO2024 werd 2.444 keuro voorzien aan inningen van teruggevorderde uitgaven m.b.t. verwijderingen en saneringen. De werkelijke realisatie bedraagt 2.077 keuro.

De inkomsten vanuit de lopende EU-projecten o.a. Narmena en Parc bedragen in 2024 292 keuro voor personeelsinzet en onderzoeken of 119 keuro meer dan voorzien. Er werd een nieuw EU-project opgestart in 2024: LIFE PFASTER is een ‘klassiek’ lifeproject, waarbij OVAM coördinator is, een project van 5 jaar met vele partners (onderzoek universiteiten Antwerpen en Leuven, VITO), Provincie Antwerpen, VMM, INBO, en consultancy + saneerders, om voor de site van Broek Denaeyer in Willebroek natuurgebaseerde oplossingen voor te stellen voor de PFAS vervuiling: 17 keuro voor personeelsinzet in 2024.

Vanuit het Mina-fonds (QBX-3QCG2EV-IS) werd voor het luik m.b.t overdracht werking en attestering bodemonderzoek 7.238 keuro ontvangen. Voor verwijderingen en saneringen werd een krediet voorzien van 28.030 keuro. De werkelijke ontvangst uit het Minafonds voor verwijderingen saneringen bedraagt 27.453 keuro.

1.3.1.2 Uitgaven

Onder dit ISE vallen alle maatregelen, taken, doelstellingen en budgetten van het bodembeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het bodemdecreet en VLAREBO. In Vlaanderen willen we een bodemkwaliteit garanderen die toelaat dat minstens de primaire maatschappelijke (basis)behoeften kunnen worden vervuld. We leveren via het bodembeleid ook een bijdrage aan een circulaire economie en het klimaatbeleid. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds (QBX-3QCG2EV-IS), inkomsten uit Europese projecten en via het Bodembeschermingsfonds.

EU-BODEM

Uitgaven voor expertise en onderzoeken EU-Narmena en EU-Pfaster

WE GARANDEREN BODEMKWALITEIT VIA BODEMSANERING

Voor het luik bodemsaneringen werd bij BO2024 een budget voorzien van 33.591 keuro VAK en 29.640 keuro VEK.

- Er werd 1.303 keuro VAK/VEK verschoven vanuit budget Minafonds sectorfondsen: het voorziene subsidiebedrag van de vzw Tersana lag 1.303 keuro lager dan voorzien bij BO2024. Deze middelen werden herschikt naar de OVAM-begroting voor uitgaven bodemsaneringen.
- Vanuit de PFAS-provisie werd 3.827 keuro VAK voorzien voor de PFAS-problematiek brandweerkazernes en 500 keuro VAK en 250 keuro VEK voor ambtshalve uitvoering van voorzorgsmaatregelen te Willebroek.
- Er werd 656 keuro VAK/VEK herverdeeld naar het Vito jaarprogramma voor onderzoek naar o.a. zeer zorgwekkende stoffen.
- In het besluit van 22 december 2023 van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen in het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 werd een aanpassing van de verdeelsleutel van de inkomsten uit de retributies voor het bodemattest die opgenomen is in artikel 217/1 van het VLAREBO-besluit doorgevoerd. Het procentuele aandeel van de inkomsten uit de retributies voor het bodemattest dat wordt toegewezen aan het Bodembeschermingsfonds voor de cofinanciering van bodemsaneringswerken vermindert van 32% naar 25%. Het krediet voor de cofinancieringsuitgaven daalt met 1.028 keuro VAK/VEK.
- Er worden middelen verschoven binnen hetzelfde begrotingsartikel van bodemsaneringen naar Bodem-Digitaal: 2.000 keuro VAK/VEK.
- Er werd 4.500 keuro VEK herschikt binnen de OVAM-begroting van asbestverwijderingen naar saneringen om de facturen en openstaande schuldvorderingen te kunnen verwerken.

Het budget na herverdelingen van 35.537 keuro VAK en 32.009 keuro VEK werd voor respectievelijk 103% in VAK en 115% in VEK benut.
In VAK werden middelen voorzien voor één groot dossier, Vilvoorde CAT-site 5.700 keuro, de rest van de VAK-middelen werden vastgelegd voor een groot aantal kleinere dossiers. Binnen begrotingsartikel QJ0-AQCG2EA-WT is er een tekort ontstaan van 2.911 keuro VEK voor het aanrekenen van de schuldvorderingen saneringen in boekjaar 2024. Door de vele dossiers is het niet evident om een juiste inschatting te maken van het nodige VEK op bodemsanering.

Een minimale bodemkwaliteit is essentieel voor goed functionerende kringlopen van water en voedingsstoffen, een aangename leefomgeving en een gezonde voeding. Het is een kritische succesfactor om een circulaire economie mogelijk te maken en de gevolgen van de klimaatverandering mee op te vangen. Hiervoor stimuleren we het verder herstel van verontreinigde bodems, in de eerste plaats bij particulieren, oude bedrijfslocaties en stortplaatsen.

Alle historische risicogronden zijn onderzocht tegen 2036 en de sanering van historische verontreiniging is opgestart waar nodig

De OVAM wil dat tegen 2036 elke risicogrond in Vlaanderen is onderzocht en waar nodig de sanering van historische verontreinigingen is opgestart. Dat doen we door een overkoepelende coördinatie, op basis van een prioriteringsmodel. We wensen tegen 2028 alle oriënterende bodemonderzoeken uit te laten voeren en stimuleren verder bodemonderzoek- en sanering. De OVAM voorziet deelprogramma's op maat voor specifieke doelgroepen. Zo stimuleren en ondersteunen we bedrijven in de sanering van het historisch passief op bedrijfslocaties. We stimuleren ook de fondsen Bofas vzw, Vlabotex vzw en Tersana vzw bij de uitvoering van onderzoeken en saneringen in hun sector. Ten tweede ontzorgen we (boven)lokale besturen en publieke instellingen via oplossingstrajecten en een aanpak op maat voor prioritaire gemeenten, bijvoorbeeld via samenwerkingsverbanden. We stimuleren collega-overheden om hun risicogronden tijdig te onderzoeken en/of te saneren. Tot slot ontzorgen we de burger door zelf site-onderzoeken uit te voeren. Voor alle doelgroepen waar de huidige eigenaar vrijgesteld is, zorgt de OVAM met haar ambtshalve optreden voor oplossingen voor mensen, verenigingen, bedrijven of besturen. Scholen krijgen als prioritaire doelgroep nog bijzondere aandacht in een apart project waarbij we werken met sectorprotocollen.

We investeren in duurzame brown- en blackfieldontwikkeling

We herontwikkelen brown- en blackfields en stortplaatsen in het kader van circulair ruimtegebruik. Zulke gronden zijn zodanig vervuild dat het niet rendabel is op korte termijn om deze te saneren en opnieuw te benutten. De markt heeft daarom een duwtje in de rug nodig van de overheid zodat we er op langere termijn wel de vruchten van kunnen plukken. Samen met lokale en bovenlokale besturen en andere partners gaan we op zoek naar terreinen waar verplichtingen nodig zijn in het kader van het bodemdecreet (bv. een bodemsanering). Daar kunnen we dan tegelijk een maatschappelijke meerwaarde creëren rond duurzaam gebruik met aandacht voor circulariteit en bodemzorg. We bieden daarbij oplossingen op maat om de partners te ondersteunen.

Voormalige stortplaatsen worden optimaal ingezet voor nieuwe maatschappelijke uitdagingen, in het bijzonder bebossing en natuurontwikkeling

Stortplaatsen kunnen een waardevolle voorraad zijn aan materialen, energie en land. Momenteel is de ruimte die stortplaatsen innemen vaak onderbenut, terwijl maatschappelijke noden als bebossing, natuurontwikkeling en CO2-captatie met ruimtegebrek kampen. In overleg met de lokale besturen werden locaties geselecteerd die in aanmerking komen voor de uitvoering van een oriënterend bodemonderzoek in kader van bebossing of natuur(her)ontwikkeling. Ook i.s.m. overheidsagentschappen, provincies,... wordt gekeken naar mogelijkheden voor duurzame herontwikkeling van stortplaatsen (energie, waterberging, ...). In ambtshalve onderzoeken op stortplaatsen gaan we vanaf nu systematisch na of de locatie onderbenut is qua landgebruik, klimaatdoelstellingen of ander beheer.

We voorkomen maximaal nieuwe bodemverontreiniging en zorgen voor een minimale impact voor mens of leefmilieu

We handhaven de eerste periodieke onderzoeksplicht waarbij elke risico-inrichting met een laattijdig rapport wordt ingelicht en actief opgevolgd. Daar waar bij een incident bodemverontreiniging ontstaat, volgen we deze schadegevallen snel en van nabij op. Daarnaast stimuleerden we de werking van Promaz vzw, een fonds voor de sanering van bodemverontreiniging veroorzaakt door het gebruik van stookolietanks voor verwarmingsdoeleinden.

WE VERSTERKEN BODEMKWALITEIT VIA BODEMZORG

Voor het luik bodemzorg en onderzoek werd bij BO2024 een budget voorzien van 5.664 keuro VAK en 5.074 in VEK. Het budget werd voor respectievelijk 80% in VAK en 98 % in VEK benut.

Reeds vervuilde bodems saneren alleen is niet voldoende; ook in de toekomst moeten we voorkomen dat we dezelfde fouten maken. Daarom garanderen we de bodemkwaliteit ook via de nodige bodemzorg.

We versterken het circulair landgebruik

Om de bodemdiensten maximaal te behouden of te herstellen en optimaal duurzaam hergebruik van de bodem te realiseren, werken we een kader circulair bodem- en landgebruik uit. Dit omvat onder andere gebiedsgericht grondverzet, aanpak restverontreiniging en gebiedswerking. De overheden nemen hierbij hun voorbeeldfunctie op. We werken beleidsvoorstellen uit om bijkomende restverontreiniging te voorkomen en beheren de bestaande restverontreiniging optimaal. Daarnaast inspireren we regio's om binnen hun gebiedswerking bodemzorg en circulariteit vorm te geven door mee aan tafel te schuiven en onze inzichten te delen.
Overheden nemen een voorbeeldrol op inzake het secundair gebruik van bodemmaterialen in plaats van primaire delfstoffen. Via de samenwerkingsakkoorden binnen de projectwerking van de 2036-doelstelling stimuleren we de overheden tot het maximaal hergebruik van bodemmaterialen. Via onder meer een

transparante grondverzetsregeling bij infrastructuurwerken streven we een verhoogde circulaire aanwending van grondstromen na.
De PFAS-problematiek toonde het belang van nieuwe uitdagingen eens te meer aan, zoals diffuse bodemverontreiniging en zorgwekkende stoffen. Meer en meer krijgen we te maken met bodemverontreiniging, zonder duidelijk aanwijsbare bron. Vaak werd die veroorzaakt door allerlei kleinschalige ambachtelijke activiteiten, waarvan de gegevens over de bron of de oorzaak verloren zijn gegaan. We gaan verder de gegevensbronnen van diffuse bodemverontreiniging inventariseren (emissies, ecotoxicologische en humane biomonitoring, meetgegevens ...) en schatten de impact en problematiek in. Een nieuw afwegingskader zal bepalen bij welke niet-genormeerde stoffen de erkend bodemsaneringsdeskundige (eBSD) dan wel de OVAM de verantwoordelijke is voor de (projectspecifieke) toetsingswaarden. Tegelijk garanderen we de kwaliteit en onafhankelijkheid van de eBSD's via een robuust controlesysteem.
De OVAM werkt ook in samenwerking met het beleidsdomein Omgeving, het Agentschap Zorg en Gezondheid en in Europese context een plan van aanpak uit voor de selectie en opvolging van de meest prioritaire 'contaminants of emerging concern'. Dit zijn weinig bekende verontreinigende stoffen in de bodem en het grondwater, waarvan de risico's dus niet helemaal duidelijk zijn. We zorgen ervoor dat de belangrijkste (groepen van) stoffen – zoals de poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) - worden aangepakt via bodembeheer en bodemsaneringspraktijk. Hiertoe bouwen we het EmConsoil platform verder uit met onze partners.
Via Soil+Land Stewardship maken we dat iedereen zorg draagt voor de bodem. We werken in samenspraak met stakeholders en doelgroepen een set toekomstscenario's voor bodemzorg uit en stellen op maat van de doelgroepen een code van goede praktijk op. We inspireren door de bodemzorgers van nu zichtbaar te maken. We zorgen ervoor dat er in bodemzorg aandacht is voor ecosysteemdiensten, (bodem)biodiversiteit en de toepassing van natuurgebaseerde oplossingen.

DE OVAM ONTSLUIT HAAR BODEMINFORMATIE DIGITAAL

Voor Bodem Digitaal werd bij BO2024 een budget voorzien van 2.115 keuro VAK/VEK. Er werden middelen verschoven binnen hetzelfde begrotingsartikel van saneringen naar Bodem-Digitaal: +2.000 keuro VAK/VEK. Het budget werd voor respectievelijk 100% in VAK en 56% in VEK benut.

Sinds het in voege treden van het bodemsaneringsdecreet werden er ongeveer 50.000 gronden onderzocht op de aanwezigheid van mogelijke bodemverontreiniging. Hierbij werd een enorme hoeveelheid aan bodemdata verzameld. Ook werden een zeer groot aantal percelen bemonsterd in het kader van het grondverzet waarbij bodemdata niet centraal opgeslagen werd. Naast een reactieve aanpak van historische en nieuwe verontreinigingen op perceelsniveau is er een evolutie richting een meer proactieve aanpak van diffuse verontreiniging op regionaal niveau. Hierbij komen ook bodemzorg en een gezonde bodem centraler te staan. De vraag naar een meer gebiedsdekkende aanpak was ook een van de conclusies uit de PFAS-crisis.
Om de grote hoeveelheden bodemdata te kunnen exploreren en om te vormen tot bruikbare bodeminformatie, om deze transparant ter beschikking te kunnen stellen aan burgers en bodemprofessionals, om de bodemkwaliteit in Vlaanderen in kaart te kunnen brengen rekening houdende met nieuwe uitdagingen zoals diffuse bodemverontreiniging en zeer zorgwekkende stoffen (zoals PFAS) en het beleid hierop af te stemmen, is een grotere "data-focus" nodig. Onderdelen hiervan zijn het centraliseren en beheren van de bodemdata,

data-valorisatie en omvorming tot bodeminformatie, verwerking en integratie in instrumenten zoals de bodemverontreinigingsfiche en het bodemattest enz.

INNOVATIEVE SANERINGSTECHNIEKEN

Vanuit het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP) werd 2.750 keuro VAK en 1.219 keuro VEK toegekend ter financiering van een PFAS Hub (innovatieve saneringstechnieken).

Er werd een werkingssubsidie toegekend aan de vzw Kenniscentrum Innovatieve Saneringstechnieken van 122 keuro. De doelstellingen van dit kenniscentrum zijn: enerzijds het op gang brengen en samenbrengen van innovatie en kennis rond sanerings/zuiveringstechnieken voor chemische verontreiniging van water, lucht en bodem; anderzijds het testen, demonstreren en opschalen van (innovatieve) technologie waarbij het cruciaal is dat bedrijven kunnen samenwerken.

Na de oprichting van KIS vzw in 2023 werd een stimuleringsprogramma uitgedacht om innovatieve saneringstechnieken ter bestrijding van zeer zorgwekkende stoffen in Vlaanderen te ontwikkelen en toe te passen aan de hand van een projectenoproep. Op 22 december 2023 werd de subsidieoproep voorgelegd aan de Vlaamse Regering en goedgekeurd.
De onderwerpen in de 15 ingediende projecten zijn uiteenlopend en gekoppeld aan de volgende onderwerpen: saneringstechnieken voor PFAS in water, in sediment, in bodem, en in lucht, alsook afbraak van PFAS en transversale aspecten; of ze bestaan uit een combinatie van verschillende van deze onderwerpen. De doorlooptijd van ieder project bedraagt 9 tot 36 maanden. Na evaluatie werden 6 projecten volledig en 1 project gedeeltelijk gefinancierd: 2.625 keuro VAK en 1.050 keuro VEK.

BODEMBESCHERMINGSFONDS

De spijziging BBF bedraagt voor 2024 in totaal 32.802 keuro. Dit betreft 26.029 keuro vanuit het MINA-fonds, 2.077 keuro via terugvorderingen inzake ambtshalve bodemsaneringen en 4.696 keuro van de cofinanciering bodemattesten. In 2024 werden er anderzijds voor 36.584 keuro aan middelen opgenomen uit het BBF: 31.979 keuro voor saneringen gefinancierd via het MINA-fonds en teruggevorderde bedragen, 645 keuro voor cofinanciering bodemsaneringswerken en 3.960 keuro voor bodemonderzoeken en software.

1.3.2 ISE J AFVAL EN MATERIALEN

Onder dit ISE vallen alle maatregelen, taken, doelstellingen en budgetten van het duurzaam afval – en materialenbeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het materialendecreet en VLAREMA. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds en inkomsten uit Europese projecten.

1.3.2.1 Ontvangsten

Vanaf 23 november 2022 moet elke eigenaar van een toegankelijke constructie ouder dan 2001 bij overdracht over een asbestattest beschikken. Naast deze transactiegebonden asbestattesten moeten eigenaars van een toegankelijke constructie ouder dan 2001 zich in regel stellen om uiterlijk tegen 2032 over een asbestattest te beschikken. Voor 2024 werden de inkomsten geraamd op 7.500 keuro. De werkelijke inkomsten asbestattesten bedragen 7.090 keuro. Deze inkomsten worden aangewend om uitvoering te geven aan de sectorprotocollen die gericht zijn op het ontzorgen van de verschillende doelgroepen, voor de financiering van de werkingskosten met als belangrijkste kostenposten de IT-kosten, communicatie en de werking van het asbestattest (certificatie-systeem) en het personeel verbonden aan de invoering van het asbestattest.

De OVAM ontvangt middelen van Fost Plus voor een duurzaam evenementen- en verpakkingenbeleid en een beleid voor netheid in Vlaanderen:

1) Vlaanderen Mooi is een samenwerking tussen de OVAM, het verpakkend bedrijfsleven (Fost Plus) en de lokale besturen (VVSG). Samen pakken we al enkele jaren het zwerfvuil in Vlaanderen grondig aan. Vlaanderen Mooi organiseert onder meer de acties en de campagnes van de Mooimakers. Met Bebat en Recupel werd een overeenkomst getekend voor de financiering van materiaalstroomopvolgers.

2) Om het instrument handhaving meer in te zetten is er beslist om gewestelijke ambtenaren in te zetten in kader van de GAS-wetgeving. Er is voorzien dat er 30 handhavers zwerfvuil bij de OVAM tewerkgesteld worden. Ze voeren ter plaatse als GAS-vaststeller controles uit (ook ’s avonds en in het weekend), in samenwerking met de gemeenten en lokale politie. Dit project wordt gefinancierd gedurende 3 jaar vanuit Fost Plus. In 2024 liggen deze ontvangsten lager dan voorzien door een daling van het aantal handhavers van 30VTE naar 20VTE.

3) Er worden middelen beschikbaar gesteld voor de Green Deal Anders Verpakt vanuit de reserves van het budget halve euro Fost Plus. Dit geld wordt gebruikt deels voor de organisatie van de Green Deal en deels voor de financiering van projecten. De concrete verdeling van de middelen is bepaald door de initiatiefnemers van de Green Deal, namelijk OVAM, Comeos, Fevia, Detic en Vil en hiervoor is een financieringsovereenkomst opgemaakt. Specifiek voor de OVAM is binnen deze middelen 1 VTE voorzien voor de OVAM voor een periode van 4 jaar.

In 2024 werd 3.057 keuro inkomsten voor de financiering van deze medewerkers geboekt, of 1.273 keuro lager dan voorzien, hoofdzakelijk door een daling van het aantal handhavers van 30VTE naar 20VTE.

De ontvangsten gedetacheerd personeel bedragen 430 keuro lonen en werkingsmiddelen. Dit is 70 keuro hoger dan voorzien bij BA2024.

Met de tabaksindustrie is overeengekomen dat zij een jaarlijkse bijdrage leveren voor de strijd tegen zwerfvuil afkomstig van sigarettenpeuken. Deze middelen worden door de OVAM beheerd. De extra inkomsten van 1.000 keuro werden opgenomen in een kredietherverdeling in 2024.

Daarnaast neemt de OVAM deel aan een aantal Europese projecten:

1) In 2020 werd het EU-project C-Martlife opgestart. Het C-MARTLIFE project heeft als doel het Vlaamse afvalbeleid tot uitvoering te brengen, met een bijzondere focus op het uitvoeringsplan kunststoffen. Centraal in het project staat het verminderen van de hoeveelheid restafval - huishoudelijk en gelijkgesteld bedrijfsmatig afval – en zwerfvuil door een circulair materialengebruik te realiseren. C-martlife is een EU-LIFE project dat voor 60% gesubsidieerd wordt. Het loopt van april 2020 tot eind 2027. OVAM is lead-partner, samen met nog 6 partners uit overheid- en non-profitsector. Hierin is een totaalbedrag van 10.825 keuro EU-subsidies voorzien. Het aandeel van OVAM in deze subsidies bedraagt 8.187 keuro.

   Binnen het projectbudget is voor de OVAM een budget voorzien van 13.646 keuro. Hier worden 60% subsidies op gegeven, wat betekent dat de OVAM nog steeds 40%, zijnde 5.458 keuro, zelf moet bijdragen. Het gaat voornamelijk over een groot deel loonkosten en expertise/communicatie en onderzoekskosten. Er worden ook een aantal nieuwe medewerkers aangeworven, die exclusief voor het project werken. De eigen bijdrage wordt gedekt door de inzet van de bestaande OVAM-medewerkers, waarvoor loonkosten obv de gewerkte tijd voor het project worden geclaimd. Voor 2024 wordt 1.224 keuro subsidies geboekt voor personeelskosten, onderzoeken en communicatie t.o.v. 1.432 keuro voorzien bij BA2024.

2) Bij BA2024 werd het budget voor EU-project Regiogreentex geactualiseerd: +44 keuro.

3) Er werden enkele nieuwe EU-projecten opgestart midden 2024: CCRI CSA en Foodmatics: overdrachten voor personeelsinzet, reiskosten en expertise +74 keuro

- CCRI CSA Circular Cities and Regions initiatief van de Commissie heeft Horizon calls, en hier een CSA Coordination en Support Action, een ondersteuning die naar het CCRI gegeven wordt (met een netwerk aan partners uit die wereld, getrokken door ICLEI, en met Circle Economy, ClimateKIC,…
- Foodmatics is een kleine call vanwege HADEA, het Commissie agentschap dat de rapportage van voedselverlies oplegt. Aangezien er nieuwe rapporteringsverplichtingen zijn, willen ze lidstaten steunen die nieuwe systemen opzetten. Wij gaan over naar een nieuwe en betere rapportage vanuit het MATIS systeem, en hierbij wordt nazicht en analyse voorzien van het oude en het nieuwe systeem van dataverzameling.

De inkomsten van de overige EU-projecten m.b.t afval en materialenbeleid liggen 20 keuro lager dan voorzien bij BA2024.

De OVAM ontvangt een werkingstoelage voor de financiering van personeel en algemene werking ten belope van 25.600 keuro. Daarnaast werden uitbetalingskredieten voorzien m.b.t. relance en VAP-middelen van 3.661 keuro.

Vanuit het Mina-fonds (QBX-3QCG2EV-IS) werd voor het luik afval en materialenbeheer 4.373 keuro voorzien en 2.000 keuro voor Governance Vlaanderen Circulair. De werkelijke ontvangst uit het Minafonds bedraagt in totaal 6.074 keuro.

1.3.2.2 Uitgaven

EU - AFVAL EN MATERIALEN

Voor de EU-projecten deel expertise en onderzoeken werd bij BO2024 891 keuro voorzien.

Voor het EU-project C-martlife zijn voor 656 keuro uitgaven geboekt in 2024.
De programmatie en data-analyse die eerder al werd opgestart voor MATIS werd in 2024 zo goed als gefinaliseerd. In 2024 werkte de OVAM de studie af rond de 'Optimalisatie van de verwerking van vistuig' en werden er strandafvalbakken geproduceerd en geplaatst aan de Belgische kust. De OVAM droeg ook bij aan een (digitale) strip rond 'Rethink Single-Use-Plastics'. Verder werd een studie opgestart rond het monitoren van de plastic flux naar het mariene milieu.
Het in 2022 opgestarte Circular Ambassador Program als opleidingsprogramma ter ondersteuning en facilitering van de kennis over de Circulaire Economie kreeg een meer internationaal vervolg en daarbovenop ook een train-the-trainer aanpak.

WE VERSTERKEN ONZE INTER- NATIONALE WERKING VOOR EEN DUURZAAM AFVAL-, MATERIALEN- EN BODEMBEHEER BINNEN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

We volgden de ontwikkelingen bij de Europese Commissie met betrekking tot de Europese Green Deal en een breed Actieplan Circulaire Economie op en zetten in op het EU Voorzitterschap en Verdrag van Bazel. Via internationale samenwerking zorgden we voor kennisdeling en kennisopbouw met verschillende regio's en landen.

WE BOUWEN RISICOVOLLE ASBESTHOUDENDE MATERIALEN AF TEGEN 2040

Bij BO2024 werd voor asbestveilig Vlaanderen een budget voorzien van 8.900 keuro VAK en 13.150 keuro VEK.
- Binnen de uitgaven gefinancierd met asbestattesten worden middelen verschoven van sectorprotollen en algemene werkingskosten naar ICT 600 keuro en 700 keuro naar uitgaven personeel. Deze dienen om de reële werkingskosten (verdere digitalisering, uitbouw kwaliteitscontrole, personeelsinzet) voor het opvolgen en uitvoeren van het asbestafbouwbeleid bij de OVAM te financieren. Hierbij wordt rekening gehouden met de afspraak om minimaal de helft van de inkomsten toe te wijzen aan sectorprotocollen en de behoeften van specifieke doelgroepen.
- Vanuit de PFAS-provisie werd 200 keuro VAK budget toegevoegd voor asbestsectorprotocollen.
- Er werd 4.500 keuro VEK herschikt binnen de OVAM-begroting van asbestverwijderingen naar saneringen om de facturen en openstaande schuldvorderingen te kunnen verwerken.

Het budget na herverdeling bedraagt 8.400 keuro in VAK en 7.950 keuro in VEK.

Voor 2024 werd voor asbestafbouwbeleid 7.495 keuro aan kredieten vastgelegd en 5.918 keuro aan facturen vereffend voor uitgaven sectorprotocollen die gericht zijn op het ontzorgen van de verschillende doelgroepen en voor de financiering van de werkingskosten met als belangrijkste kostenposten de IT-kosten en de werking van het asbestattest (certificatie-systeem). De vastleggingen omvatten enerzijds vastgelegde gegroepeerde

contracten en anderzijds toegekende subsidiebeloftes voor asbestinventarisatie, - verwijdering of -inzameling waarvan de effectieve uitvoering en navolgende uitbetaling in gespreide planning volgt tot uiterlijk zo'n 4 jaar na de vastlegging. In VAK werden er voor meer dan 5 miljoen nieuwe opdrachten vastgelegd voor sectorprotocolen maar het VEK is te hoog ingeschat bij BO2024.

We schatten in dat over heel Vlaanderen gebouwen en infrastructuur ouder dan 2001 nog zo'n 2,3 miljoen ton aan asbesthoudende toepassingen bevatten. Dit vormt niet enkel een gevaar voor de volksgezondheid, maar is eveneens een obstakel voor de renovaties die nodig zijn om de energie-efficiëntie van gebouwen en woningen te verbeteren en om tot een circulaire bouwpraktijk te komen.

De OVAM voorziet een actief asbestafbouwbeleid. Het doel is om risicovolle asbesthoudende materialen tegen respectievelijk 2034 (de meest risicovolle asbesttoepassingen zoals asbestcement daken en gevelbekleding en niet-hecht- gebonden toepassingen) en 2040 (alle andere asbestproducten in slechte staat) af te bouwen. We voorzien hierbij de nodige ondersteuning voor handhaving. De OVAM heeft zelf geen toezichtsbevoegdheid voor asbestovertredingen maar ondersteunt de lokale toezichthouders door het aanbieden van asbestopleidingen, het voorzien van leidraden en het voorzien van tweedelijnsondersteuning en -advies.

Vanaf november 2022 informeren we kopers over de aanwezigheid van asbest bij de aankoop van een woning. Dit doen we via asbestattesten. De bedoeling is dat deze attesten verplicht worden om op die manier elke koper te beschermen.

We voeren het actieplan asbestafbouw verder uit met prioriteit voor de meest kwetsbare doelgroepen en met het accent op ontzorging. Sectorprotocollen voor scholen, sociale huisvesting, landbouw en zorgvoorzieningen en subsidies voor asbestprojecten georganiseerd door lokale besturen om asbestafbouw voor burgers veilig, betaalbaar en makkelijker te maken. Binnen de ondersteuning van lokale besturen besteden we bovendien extra aandacht aan jeugd(beweging)infrastructuur. Na evaluatie van de voortgang van het asbestafbouwbeleid in 2023, zetten we onze schouders onder een geactualiseerd actieplan in 2024.

WE DEMATERIALISEREN MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTEN EN SLUITEN MATERIAALKRINGLOPEN ZODAT HET VERBRUIK VAN PRIMAIRE GRONDSTOFFEN DAALT

Voor het dematerialiseren en sluiten van materiaalkringlopen werd bij BO2024 een budget voorzien van 4.338 keuro VAK en 4.462 keuro VEK.

- Het budget werd verhoogd met 695 keuro VAK/VEK door de inzet van de bijkomende middelen van de tabaksector voor o.a. handhavingscampagne, sensibilisering en projectmiddelen Fost Plus voor ontwikkeling zwerfvuilapp.
- Vanuit de PFAS-provisie werd 37 keuro VAK en 137 keuro VEK toegevoegd voor project zeer zorgwekkende stoffen in afvalstromen en normenkader PFAS in afvalstoffen.
- Het budget daalt met 14 keuro in VAK/VEK herverdeling naar het Vito jaarprogramma voor onderzoek.

Het budget na herverdelingen van 5.056 keuro VAK en 5.280 keuro VEK werd voor respectievelijk 103% in VAK en 95% in VEK benut.

De huidige lineaire economie heeft een negatieve impact op de uitstoot van broeikasgassen en op de grondstoffenvoorraden. De circulaire economie kan een oplossing bieden. Enerzijds gaan we op zoek naar manieren om onze maatschappelijke behoeften in te vullen met minder en efficiënter gebruik van materialen doorheen de hele keten. Anderzijds stimuleren we het sluiten van de productieketen. Dat wil zeggen dat we de waarde van de materialen die zich reeds in de keten bevinden zo min mogelijk verloren laten gaan (bv. door recyclage, hergebruik, etc.).

Ter ondersteuning van het volledige afval en materialenbeleid gebeurt onderzoek om datahiaten op te vullen en nieuwe indicatoren voor afval- en materialenbeleid te ontwikkelen. Voor de MATIS en IMJV validatie wordt jaarlijks beroep gedaan op externe expertise.

Het primair materiaalgebruik in de bouw daalt door circulair ontwerp en hoogwaardige valorisatie van bouw- en sloopafval.

We stimuleren bij de bouwsector een drastische ommezwaai naar materiaalbewust en veranderingsgericht (ver)bouwen via het preventieprogramma ‘Op weg naar Circulair Bouwen’. Het gehele preventieprogramma is ook een belangrijke bouwsteen van de Werkagenda Circulair Bouwen, en is dan ook constant in wisselwerking ermee. Aan de hand van leerlessen en knelpunten gecapteerd uit de diverse initiatieven (proeftuin, call, living labs …) gaven we verder inhoud aan de Werkagenda Circulair Bouwen van Vlaanderen Circulair. In 2024 werd daarbij prioriteit gegeven aan bouwwerkpaspoort en TOTEM, onderzoek naar afbouw van storende stoffen voor recyclage en hergebruik, optimale samenwerking binnen de bouwketen, communicatie en sensibilisering.

In 2024 werd duidelijk dat de herziening van de EPB-Richtlijn oplegt dat vanaf 2028 de LC-GWP indicator moet berekend worden voor nieuwe gebouwen met een vloeroppervlakte van meer dan 1000m², vanaf 2030 wordt dit uitgebreid naar alle nieuwe gebouwen en komen er wellicht grenswaarden bij. De beleidsnota’s Omgeving en Energie schuiven TOTEM naar voor als instrument om aan deze verplichting te voldoen. Er werden een aantal stappen gezet om TOTEM verder klaar te stomen voor dit traject (meer structurele elementen voor grote gebouwen, eerste stappen om af te stemmen met Europese kader, performantietesten van de huidige applicatie, ...). De bibliotheek voor benchmarking van de impact (CO2/totaal) is uitgebreid met niet-residentiële gebouwen. Er zijn nu drie types beschikbaar: scholen, kantoren en retail.

Om de invoering van het nieuwe kader voor bouw- en sloopafval te ondersteunen zijn brochures opgemaakt voor sorteren van bouw- en sloopafval op de werf, nl. een brochure voor afvalstoffenproducenten en een voor IHM. Ook de OVAM-webpagina's van bouw- en sloopafval zijn geactualiseerd. De website bouwensloopafval.be en de oplevering van het VISUM-project werden eveneens gepubliceerd en gecommuniceerd.

De hoeveelheid restafval afkomstig van consumptiegoederen daalt door meer preventie, hergebruik en selectieve inzameling.

Afval vermijden is de beste strategie en daarom besteedt het Lokaal Materialenplan (LMP) hier meer aandacht aan met een hele reeks aan geplande acties. Het plan stelt een doelstelling voorop van nog slechts 100 kg

restafval per inwoner tegen 2030. Met deze vernieuwde focus zetten we in 2024 het maatwerk voor de lokale besturen verder via visitaties en samenwerkingsverbanden.

Bijkomend moet het bedrijfsrestafval dalen met 30% tegen 2030 ten opzichte van de periode 2018-2020. We evalueerden afdeling 5.5 uit het Vlarema (controles op bronsortering). Hierbij zijn verschillende knelpunten geformuleerd en aanbevelingen voorgesteld die verder worden uitgewerkt o.a. via VLAREMA 10. Voor de implementatie van Diftar is een afsprakennota met de sector opgesteld en gecommuniceerd naar de betrokken stakeholders.

We voerden in nauwe samenwerking met de betrokken publieke en private trekkers en partners de acties uit van het Actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025, o.a. preventie- en valorisatieacties uit in de hele voedselketen. In uitvoering van de Kaderrichtlijn Afval en het Lokaal Materialenplan rolden we de inzameling van bioafval verder uit. We volgden de lokale besturen en intercommunales met en zonder uitstelregeling van nabij op en zorgden voor (financiële) ondersteuning om de nodige inzamel- en verwerkingscapaciteit te creëren. We lanceerden proactief een call om projecten voor het beperken van voedselverlies te ondersteunen. We richtten ons hierbij op lokale besturen en intercommunales, gezien huishoudens de belangrijkste doelgroep zijn in de realisatie van de verwachte, ambitieuze Europese doelstelling voor voedselverlies.

We volgden de ontwikkelingen in het kader van de nieuwe Verordening Verpakkingen verder op. De PPWR werd eind december 2024 goedgekeurd. Deze voorziet in de invoering van statiegeld bij niet behalen van vooropgestelde inzameldoelstellingen. Het advies over digitaal statiegeld is verwerkt in een masterplan statiegeld, opgemaakt door de IVC. De Green Deal Anders Verpakt liep af medio 2024. Zelfs in het laatste werkjaar zijn er nog enkele nieuwe ondertekenaars bijgekomen. De eindrapportage is gestart en er wordt ingezet op een vervolgtraject. In uitvoering van de SUP richtlijn begeleiden we de evenementensector richting meer herbruikbare recipiënten. Een besluit VR dat het verbod voor pet-flesjes en blikjes op evenementen uitstelt tot 2030, werd op 20 december definitief goedgekeurd.

Milieuverantwoorde productie en gebruik van gerecycleerde grondstoffen stijgt

Producten moeten slimmer worden ontworpen, zodat ze langer meegaan en makkelijker herstelbaar, herbruikbaar en recycleerbaar zijn. We haken daarbij in op opportuniteiten die zich op Europees en federaal vlak voordoen. In 2024 organiseerden we ons op de implementatie van de nieuwe EU-verordening voor ecodesign ESPR. Deze voorziet in delegated acts voor verschillende productcategorieën en zal ook een verbod op de vernietiging van onverkochte voorraden textiel invoeren.

We startten de implementatie van de Verordening Batterijen (eerste principiële goedkeuring Vlarema op 20 december 2024) en volgden de werkzaamheden voor een nieuwe Verordening Afgedankte Voertuigen op. In uitvoering van de SUP richtlijn werd de invoering van de UPV Vistuig voorbereid tegen 1 januari 2025. Er werd een akkoord bereikt met de stakeholders (havenbedrijven, VVC, Rederscentrale, visveiling, scheepvaartpolitie, stad Brugge) om het bestaande kostendekkingssysteem te wijzigen zodat elk aanlopend schip financieel bijdraagt.

Samen met private partners en lokale besturen voerden we in 2024 het actieplan Kunststoffen verder uit, met onder meer financiering vanuit het LIFE-project C-MARTLIFE. Focuspunten voor 2024 waren de afzet van kunststofrecyclaten stimuleren, zorgwekkende stoffen en microplastics en pelletverliezen. Voor dat laatste haakten we aan bij het Europese Initiative on Microplastic Pollution en het VN-verdrag tegen plastic vervuiling.

We bespraken met de betrokken stakeholders hoe we de sorteerregels voor een betere recycleerbaarheid van houtafval in de praktijk konden uitrollen. Dit resulteerde in een wetgevend voorstel dat in de loop van 2025 mee zal opgenomen worden in Vlarema 10.

In 2024 heroriënteerden we het Symbioseplatform naar hergebruik in verschillende materiaalketens, met bijzondere aandacht voor biomassareststromen, bouwmaterialen en textiel. In het kader van een Europees project Regiogreentex, werken we mee aan de ontwikkeling van een Waste Wizard voor de textielsector die ook in de symbiosetoepassing van de OVAM kan gebruikt worden.

Milieuverantwoorde verwerking van afvalstoffen is gegarandeerd

Een circulaire economie betekent ook dat Vlaanderen zich moet voorbereiden op een gefaseerde afbouw van afvalverbranding. Overeenkomstig het Lokaal Materialenplan en het Vlaams Energie- en Klimaatplan kan de CO2-emissie in de afvalverbrandingssector hierdoor met 25% gereduceerd worden tegen 2030. We ontwikkelden hiervoor een set van criteria. Het afvalaanbod in de regio, de bezettingsgraad van de installatie en het potentieel om de geproduceerde energie maximaal (en zo hoogwaardig mogelijk) af te zetten in de onmiddellijke omgeving van de installatie zijn belangrijke criteria, die reeds in kaart werden gebracht in de Dynamische EnergieAtlas. Daarnaast moet ook rekening gehouden worden met een aantal nevencriteria, bijv. de ligging t.o.v. de CO2-backbone (of eventuele lokale CCU/CCS mogelijkheden), de mobiliteitsaspecten en de milieu- en energieperformantie van de installatie.

We zetten ook in op de uitvoering van een project rond zorgwekkende stoffen dat nagaat hoe veilige materiaalkringlopen kunnen worden gerealiseerd. Een meetcampagne had als doel het bepalen van zorgwekkende stoffen (POP, REACH) in gerecycleerde materialen die bestaan uit kunststoffen, textiel en/of rubber. Budgettair was het mogelijk om meer monsters te nemen en te laten analyseren dan voorzien. Dit moet resulteren in toetsingskaders voor het beheer van afvalstoffen met zorgwekkende stoffen. In 2024 werd ook een uitgebreid onderbouwingsdocument opgemaakt dat de basis moet vormen voor visietekst rond Zorgwekkende Stoffen in afval en materialen.

We werkten aan een wetgevend voorstel voor de aanpassing van het normenkader voor afvalstoffen die worden gebruikt in of als bodemverbeteraar/ meststof. Daarbij wordt de toetsingswaarde voor PFAS in deze afvalstoffen herzien en meegenomen als norm in dit wetgevend voorstel.

De hoeveelheid zwerfvuil daalt

We zetten de strijd tegen zwerfvuil verder. In de uitvoering van de EU Richtlijn Single Use Plastics (SUP) willen we middels hogervermeld Interregionaal Samenwerkingsakkoord ervoor zorgen dat producenten van de relevante sectoren (verpakkingen, kauwgom, tabak, ballonnen en vochtige doekjes) de zwerfvuilkosten van hun producten dragen. Een dossier voor definitieve goedkeuring is voorbereid.

Mooimakers zal verder inzetten op de zes-pijler aanpak (preventie, communicatie, participatie, omgeving, infrastructuur en handhaving). In 2024 heeft Mooimakers de initiatieven uit het operationeel plan succesvol uitgevoerd. Op het gebied van projecten en coachingtrajecten werden in totaal 31 projecten en 6 coachingtrajecten positief geëvalueerd en opgestart. De vrijwilligersapplicatie kreeg een belangrijke update, met nieuwe functionaliteiten zoals het aanmaken van groepen en opruimevenementen, die vanaf mei beschikbaar waren en via een communicatietraject werden gepromoot. De belevingsscan 'Mijn Mooie Straat' werd gelanceerd tijdens een infosessie in maart. Op communicatief vlak werden de strategie en het werkkader bijgestuurd en voorbereid op toekomstige opdrachten. Drie grote sensibiliserende campagnes werden uitgevoerd: De Lenteschoonmaak eind maart, Karma XL in de zomer, en de handhavingscampagne 'Zware Boete' in september. Deze campagnes gebruikten een mix van kanalen, waaronder radio, sociale media en affiches langs gewestwegen. De Week van de Handhaving in oktober mobiliseerde 165 steden en gemeenten, met 520 acties en bijna 2000 deelnemers, en benadrukte het belang van handhaving. Daarnaast is een onderzoek naar daderprofielen uitgevoerd.

SD7: OVAM DIGITAAL

Het budget voor OVAM digitaal bedraagt 852 keuro VAK/VEK. Het VAK-budget werd voor 97% benut. Het VEK van 1.108 keuro ligt hoger dan voorzien.

Een kwaliteitsvolle ICT- en informatiestrategie is cruciaal voor een optimale dienstverlening en om het eigen beleid te monitoren. We onderbouwen ons beleid met data en delen onze inzichten met onze stakeholders. Daarnaast gebruiken we de beschikbare technologieën om onze interne werking te stroomlijnen. De documentenopslag wordt gemigreerd naar SharePoint.

Tegen 2024 is het digitale data-inzamelingsysteem voor afval-, materialen- en grondstromen operationeel (Matis)

We heroriënteren de manier van data-inzameling van afvalstoffen, door te focussen op transparantie, de administratieve lasten te doen dalen en het verzamelen en verwerken van gegevens maximaal te automatiseren. We bouwen hiertoe stapsgewijs het MATIS (materialeninformatiesysteem) uit. Na de ontwikkeling van modules voor het opvragen van gegevens bij lokale besturen, IHM’s en verwerkers, zetten we in 2024 in op het ontsluiten van de ingezamelde gegevens naar de betrokkenen en startten we met de automatisatie van de kwaliteitscontrole van de gegevens.

Voor digitale identificatieformulieren lag de focus in 2024 op het beschikken over voldoende systemen die deze digitale formulieren kunnen afleveren en de interoperabiliteit tussen de systemen. Voor de ontwikkeling van de interoperabiliteit tussen goedgekeurde systemen voor het afleveren van digitale identificatieformulieren heeft de OVAM een interoperabiliteitsplatform (IOP) ontwikkeld dat de identificatieformulieren ontvangt en doorgeeft aan andere betrokken goedgekeurde systemen. Dit platform kan ook gebruikt worden om de identificatieformulieren door te geven aan het dataplatform van de OVAM. De wettelijke verankering van het IOP zal begin 2025 via een ministerieel besluit verzekerd worden.

Verder ontwikkelen we indicatoren voor verschillende thema's als bouw, productketens, voeding en mobiliteit in het kader van circulaire economie, en we bundelen deze in een CE-monitor. Daaraan kunnen we doelstellingen koppelen, waarmee we beleidsmaatregelen kunnen evalueren en externen kunnen informeren en sensibiliseren.

De OVAM ontsluit haar afval- en materialeninformatie digitaal

Via de digitale ontsluiting van data en ontwikkeling van tools ondersteunen en sensibiliseren we burgers, lokale besturen en bedrijven. Denk maar aan het asbestattest, Cirkeltips, de benchmarktool voor lokale besturen en het Vlaams Symbioseplatform.

Onze dossierbehandeling loopt digitaal tegen 2024

Deze legislatuur maken we werk van de digitalisering van onze advisering bij omgevingsvergunningen, afleveren van kennisgevingen voor grensoverschrijdend transport van afvalstoffen, beheer van ambtshalve opdrachten, beheer van het grondinformatieregister en informatiebeheer in het algemeen.

SD9: COMMUNICATIESTRATEGIE 2020-2025

Communicatie is een belangrijk onderdeel van het functioneren van onze organisatie, om de maatschappelijke meerwaarde van OVAM voor Vlaanderen te maximaliseren. Het budget bedraagt 200 keuro, de uitvoering van 240 keuro VAK en 232 keuro VEK ligt hoger dan voorzien.

- We maakten onze dienstverlening bekend (tools, producten, richtlijnen, sorteerboodschappen, …) zodat we iedereen bereiken die er baat bij heeft.
- Onze communicatie zorgde daarnaast voor het informeren van burgers, bedrijven en andere organisaties om deze te sensibiliseren voor onze kernthema's.
- Voor de thema's zoals selectieve inzameling van bedrijfsafval, het vermijden van voedselverlies, hergebruik en veilig omgaan met asbest motiveerden we burgers en bedrijven via verschillende communicatiestrategieën om gedrag te wijzigen.

TRANSITIE NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE IN VLAANDEREN / VLAANDEREN CIRCULAIR GOVERNANCE

Het budget voor de transitie naar een circulaire economie in Vlaanderen bedraagt 2.000 keuro VAK/VEK. Het budget werd voor respectievelijk 96% in VAK en 91% in VEK benut.

De in 2021 opgestarte werking via de thematische Werkagenda's circulair bouwen, chemie & kunststoffen, waterkringlopen, de bio-economie, de voedselketen en de maakindustrie werd verdergezet.
Naast deze thematische acties werden zeven transversale hefbomen geïdentificeerd die over de thema's heen cruciaal zijn voor de transitie Circulaire Economie, en waar aparte werkgroepen concrete initiatieven voor namen in wisselwerking met de Werkagenda's (beleidsinstrumenten, overheidsaankopen, onderzoek, communicatie, innovatie, financiering en jobs en skills).

RELANCE VV5: ASBEST (sectorprotocollen)

Ter ondersteuning van specifieke doelgroepen werden in 2021 en 2022 bestaande sectorprotocollen verder uitgewerkt (scholen, landbouw) en werden andere (zorginstellingen, sociale huisvesting) hernieuwd. Deze uitgaven werden aangerekend binnen het relanceplan Vlaamse Veerkracht bij project VV5. In 2024 werden hierop voor 2.319 keuro aan facturen vereffend.

RELANCE VV4: ASBEST

Via het aanbieden van een voordelige ophaling aan huis van asbestcementafval of de mogelijkheid deel te nemen aan een voordelige gegroepeerde asbestverwijdering binnen het relanceplan Vlaamse Veerkracht bij project VV4, werden burgers ondersteund. Er werden hiervoor subsidies aan lokale besturen om asbestafbouwprojecten te organiseren die de verwijdering en inzameling van asbest aan huis aan sterk gesubsidieerd tarief mogelijk maken met de ambitie om naar een dekking van alle Vlaamse gemeenten te gaan. Binnen deze subsidies wordt er extra aandacht besteed en werd 3 miljoen euro aan middelen voorzien voor infrastructuur van lokale jeugd- en sportverenigingen in 2022. In 2024 werd een beperkt bedrag vereffend.

LONEN EN WERKING

De personeelskosten van OVAM worden gefinancierd met de werkingsdotatie QB0-1QCG2JV-IS en de inzet van extra inkomsten uit o.a. Europese projecten, Fost Plus, Bebat en Recupel. Zowel de indexstijging als de endogene groei worden maar gedeeltelijk in het budget bijgepast. Deze endogene groei vertoont jaarlijks een zelf te financieren saldo, doordat de gemiddelde leeftijd van de OVAM-medewerkers toeneemt (weinig instroom door besparingen op koppen, en de gemiddelde leeftijd en duurtijd loopbaan van de OVAM-medewerker neemt toe). Bovendien zijn er extra kosten in kader van hybride werken (internetvergoeding voor thuiswerken) en voor het sectoraal akkoord (oa thuiswerkvergoeding, baremieke loonsverhoging,..). Daarnaast speelt ook de daling van het aantal opgenomen dagen onbetaald verlof een rol in de stijging van de personeelskosten.
Het budget na herverdelingen van 37.354 keuro VAK en 37.343 keuro VEK werd voor 93 % benut. De reguliere uitgaven voor personeelskosten liggen op het niveau van het budget. Het verschil van de uitgaven met het budget is te wijten aan:

- Er werd 1.000 keuro minder uitgegeven aan lonen voor extern gefinancierde medewerkers Vlaanderen Mooi, Bebat, Recupel en daling handhavers van 30VTE naar 20VTE, zie ontvangsten.
- De provisie niet-opgenomen vakantiedagen is niet meer onderworpen aan FOP waardoor het bedrag daalt met 1.709 keuro.

De algemene uitgaven worden gefinancierd via de werkingsdotatie QB0-1QCG2JV-IS en de eigen inkomsten. OVAM wenst haar dienstverlening en werking verder te automatiseren in het licht van Vlaanderen radicaal digitaal. Er werden diverse investeringen gemaakt om interne processen en processen met externen te digitaliseren. Verder werd in 2024 blijvend ingezet op de privacy en informatieveiligheid in functie van GDPR en NIS2 richtlijnen.

1.4 UITVOERINGSREKENING MINA-FONDS 2024 -DEEL OVAM

De beleidskredieten zijn in 2024 hoofdzakelijk afkomstig van het MINA-fonds. De MINA-middelen nemen hetzij de vorm aan van een voorwaardelijke dotatie aan de OVAM, hetzij keert het MINA-fonds rechtstreeks de middelen uit aan de begunstigde. In het eerste geval vordert de OVAM de gedane uitgaven terug van het MINA-fonds en worden de dotaties begrotingstechnisch verwerkt via de OVAM-begroting. In het tweede geval is de OVAM uitsluitend verantwoordelijk voor het inhoudelijk beheer van de dossiers. Het financieel beheer verloopt volledig via het MINA-fonds zodat deze middelen niet terug te vinden zijn in de OVAM- begroting. Hieronder vindt u per begrotingsartikel en basisallocatie van het MINA-fonds de realisaties 2024 (beperkt tot het deel OVAM).

1.4.1 Begrotingsartikel QBX-2QCGAJA-OW: Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX QC004 3670	67.654.000,00	68.875.104,47	101,80%
QBX QC006 3670	500.000,00	370.000,00	74,00%
Totaal begrotingsartikel	**68.154.000,00**	**69.245.104,47**	**101,60%**

1.4.1.1 Basisallocatie QBX QC004 3670 (OVAM) - Milieuheffingen met betrekking tot voorkoming en beheer van afvalstoffen

De inning van de heffingen gebeurt op basis van het decreet betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen van 23 december 2011. De heffingsplichtigen zijn de uitbaters van afvalverwijderings-/verwerkingsinrichtingen, alsook de overbrengers van afvalstoffen geproduceerd in het Vlaams Gewest met het oog op het verwerken ervan buiten het Vlaams Gewest. De inning van de heffing vindt eenmaal per kwartaal plaats. Voor het vierde kwartaal dient in december een voorschot betaald te worden dat 2/3de van het gemiddelde kwartaalbedrag bedraagt. In 2024 werden reëel nieuwe vorderingen geboekt voor een (netto) totaal bedrag van 68.875 keuro.

1.4.1.2 Basisallocatie QBX QC006 3670 (OVAM) - Ontvangsten met betrekking tot samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval (Fost+)

Op grond van het samenwerkingsakkoord met Fost Plus wordt op basis van een werkprogramma het deelbedrag bepaald dat gestort wordt in het Minafonds. Tweemaal per jaar wordt in overleg met FOST Plus bepaald welk bedrag effectief in het Mina-fonds wordt gestort om subsidies te verlenen aan lokale besturen. In 2024 bedroeg dit 370 keuro.

1.4.2 Begrotingsartikel QBX-3QCG2JA-WT: Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC025 3300	808.000,00	808.000,00	100,00%
QBX 3QC056 5111	6.223.000,00	6.092.848,00	97,91%
QBX 3QC097 3300	2.000.000,00	1.938.731,40	96,94%
QBX 3QC905 5111	0,00	0,00	-
QBX 3QC922 1211	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	**9.031.000,00**	**8.839.579,40**	**97,88%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC025 3300	808.000,00	808.000,00	100,00%
QBX 3QC056 6321	10.441.000,00	9.099.351,92	87,15%
QBX 3QC097 3300	1.682.000,00	1.274.510,41	75,77%
QBX 3QC905 5111	8.531.000,00	8.530.062,92	99,99%
QBX 3QC922 1211	2.565.000,00	3.631.622,01	141,58%
Totaal begrotingsartikel	**24.027.000,00**	**23.343.547,26**	**97,16%**

1.4.2.1 QBX QC025 3300 Erkende kringloopcentra

Subsidies aan de 31 erkende kringloopcentra worden toegekend op basis van het subsidiebesluit van 20 mei 2005. De subsidie per kringloopcentrum wordt berekend op basis van het aantal kilo hergebruikte goederen (theoretisch hergebruik) en rekening houdend met de grootte en het aantal inwoners dat in het verzorgingsgebied van elk kringloopcentrum ligt. Het vastleggings- en vereffeningskrediet bleef in 2024 ongewijzigd op 808 keuro.

1.4.2.2 QBX QC056 6321 Ondersteuning preventie, selectieve inzameling (containerparken, containers, diftarsystemen,…) en het bouwen van installaties (groen- en GFT-compostering, sortering grofvuil,…) (decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen)

Aan lokale overheden wordt financiële steun gegeven voor de uitvoering van het lokale huishoudelijk afvalstoffenbeleid en het asbestafbouwbeleid. Dit kadert in de doelstelling de effectiviteit van het afvalstoffenbeleid te verhogen en het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval. De procedures voorzien in dit besluit (ontwerp-, toewijzings- en betalingsfase) en het feit dat de betalingsaanvragen ingediend moeten worden door de lokale overheden via de OVAM geven aanleiding tot een gespreide uitbetaling van de subsidies. Deze middelen dienen voor de subsidies voor investeringen in diftar huis aan huis, diftar containerparken, projecten openbare reinheid, ondergrondse containers en sorteerstraatjes. In 2024 werd 6.092 keuro aan vastleggingskrediet en 9.099 keuro aan vereffeningskrediet uitgegeven.

1.4.2.3 QBX QC097 3300 Subsidies in het kader van Circulaire Economie

Voor projecten en subsidies in het kader van Circulaire Economie werd in 2024 1.939 keuro aan vastleggingskrediet en 1.275 keuro aan vereffeningskrediet uitgegeven. Hiermee worden initiatieven van bedrijven en organisaties ondersteund voor projecten circulaire economie waarbij in 2024 de focus lag op circulaire economie in de zorgsector.

1.4.2.4 QBX 3QC905 5111 Relance budget 4 – Circulaire Economie – Asbest (Lokale Besturen)

In 2024 werd er vanuit de relancemiddelen Vlaamse Veerkracht voor subsidies aan lokale overheden 8.531 keuro in VEK voorzien in het kader van een versnelde asbestafbouw. Met de verbreding van het bestaande ‘Subsidiebesluit lokale besturen’ kan het lokaal bestuur een lokaal verankerd asbestafbouwinstrumentarium uitrollen voor de burger en voor het eigen patrimonium. Bijzondere aandacht gaat uit naar gebouwen waarin lokale jeugdverenigingen en jeugdafdelingen van sportverenigingen huizen. Met dit instrumentarium kan het lokale bestuur daarbij zowel ontzorging aan de burger aanbieden bij asbestverwijdering als een financiële ondersteuning op vlak van de asbestmeerkost.

1.4.2.5 QBX 3QC922 1211 Relance budget 125 – Circulaire Economie – Recyclagehub (waaronder recyclage asbest)

Het project Recyclagehub kende twee oproepen. Op basis van een afzonderlijke externe en interne jury werden 35 projectvoorstellen ingediend, waarvan er 14 gesteund konden worden. Er worden met de Recyclagehub oplossingen geboden voor afvalstromen die momenteel nog onvoldoende gerecycleerd worden, waaronder matrassen, luiers en kunststoffen. Op deze manier kan 475.000 ton aan afvalstoffen bijkomend of hoogwaardiger worden verwerkt. De subsidie van 30 miljoen euro zorgt voor 322 miljoen euro aan totale investeringen en een bijkomende tewerkstelling van 270 VTE. In 2024 werd er voor 3.632 keuro vereffend.

1.4.3 Begrotingsartikel QBX-3QCG2EA-WT: Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC013 5112	1.832.000,00	1.831.000,28	99,95%
Totaal begrotingsartikel	**1.832.000,00**	**1.831.000,28**	**99,95%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC013 3122	1.832.000,00	1.831.000,28	99,95%
Totaal begrotingsartikel	**1.832.000,00**	**1.831.000,28**	**99,95%**

1.4.3.1 QBX QC013 3122 Overdracht financiële fondsen bodemsanering

In het bodemdecreet en Vlarebo is voorzien dat de Vlaamse Regering subsidies kan toekennen aan een erkende bodemsaneringsorganisatie voor de gedeeltelijke financiering van de taken en de werkingskosten noodzakelijk om die taken uit te voeren inzake historische bodemverontreiniging die is veroorzaakt door de activiteit waarvoor een erkende bodemsaneringsorganisatie is opgericht. Die bijdrage is maximaal gelijk aan de som van alle bijdragen die de bodemsaneringsorganisatie ontvangen heeft in het kader van de overeenkomsten die gesloten zijn ter uitvoering van het Bodemdecreet.

VLABOTEX vzw
Op 14 september 2007 is VLABOTEX vzw erkend door de Vlaamse Regering als bodemsaneringsorganisatie voor de droogkuissector en dit voor een periode van 30 jaar.
Tot eind juni 2015 konden uitbaters van een droog- of nieuwkuis of eigenaars van een terrein waar in het verleden een nieuw- of droogkuis geëxploiteerd werd, een overeenkomst voor overdracht van de saneringsplicht met VLABOTEX sluiten. Na het sluiten van deze overeenkomst onderzoekt en saneert VLABOTEX de als historisch te beschouwen bodemverontreiniging met droogkuisproducten voor een forfaitaire jaarlijkse bijdrage gedurende 30 jaar. De Vlaamse overheid geeft jaarlijks ook een subsidie.
In het kader van de erkenning van VLABOTEX als bodemsaneringsorganisatie is naar VLABOTEX toe het principiële engagement gemaakt van de uitbetaling van 1 euro subsidie voor elke euro ontvangen van de leden in het kader van de gesloten overeenkomsten.
Zo wordt de helft van de kosten voor bodemonderzoeken en -sanering gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

In het door VLABOTEX ingediende voorstel van subsidiëringsprogramma voor 2023-2027 (5-jarenbegroting) werd voor 2024 een subsidie voorzien van 1.316 keuro.

TERSANA vzw

Op 21 december 2018 keurde de Vlaamse Regering de erkenning van bodemsaneringsorganisatie voor de sector van de “garage- en koetswerkbedrijven en aanverwante bedrijven”, vzw Tersana, goed.

In het bodemdecreet en Vlarebo is voorzien dat de Vlaamse Regering subsidies kan toekennen aan een erkende bodemsaneringsorganisatie voor de gedeeltelijke financiering van de taken en de werkingskosten noodzakelijk om die taken uit te voeren inzake historische bodemverontreiniging die is veroorzaakt door de activiteit waarvoor een erkende bodemsaneringsorganisatie is opgericht. Die bijdrage is maximaal gelijk aan de som van alle bijdragen die de bodemsaneringsorganisatie ontvangen heeft in het kader van de overeenkomsten die gesloten zijn ter uitvoering van het Bodemdecreet.

In 2024 werd een subsidie voorzien van 515 keuro.

1.4.4 Begrotingsartikel QBX-3QCG2EV-IS: OVAM (interne stromen)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC035 4140	10.953.000,00	10.953.000,00	100,00%
QBX 3QC038 4140	4.149.000,00	4.149.000,00	100,00%
QBX 3QC048 6141	0,00	0,00	-
QBX 3QC051 6141	26.351.000,00	26.351.000,00	100,00%
QBX 3QC927 4140	2.000.000,00	2.000.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	**43.453.000,00**	**43.453.000,00**	**100,00%**

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC035 4140	6.370.000,00	7.237.864,43	113,62%
QBX 3QC038 4140	4.347.000,00	4.462.985,86	102,08%
QBX 3QC048 6141	0,00	0,00	-
QBX 3QC051 6141	28.030.000,00	27.453.992,41	97,95%
QBX 3QC927 4140	2.000.000,00	1.610.658,14	80,53%
Totaal begrotingsartikel	**40.773.000,00**	**40.765.500,84**	**99,98%**

Deze kredieten zijn volledig opgenomen binnen de OVAM-begroting: zie punt 1.3 Toelichting uitvoering begroting 2024 OVAM.

2 JAARREKENING 2024 OVAM

2.1 BALANS- EN RESULTATENREKENING

Het decreet van 29/3/2019 houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) is van toepassing op de OVAM. Hieronder vindt u de balans en resultatenrekening 2024 die werd opgesteld conform de bepalingen van bovenvermeld decreet.

in duizend euro

	Codes	2024	2023
BALANS NA WINSTVERDELING			
ACTIVA			
OPRICHTINGSKOSTEN	20	-	-
VASTE ACTIVA	21/28	8.172	5.454
Immateriële vaste activa	21	7.812	5.125
Materiële vaste activa	22/27	205	233
Terreinen en gebouwen	22	-	-
Installaties, machines en uitrusting	23	141	195
Meubilair en rollend materieel	24	64	38
Leasing en soortgelijke rechten	25	-	-
Overige materiële vaste activa	26	-	-
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	-	-
Financiële vaste activa	28	154	96
Verbonden ondernemingen	280/1	-	-
Deelnemingen	280	-	-
Vorderingen	281	-	-
Ondernemingen waarmee een deelnemings-verhouding bestaat	282/3	-	-
Deelnemingen	282	-	-
Vorderingen	283	-	-
Andere Financiële vaste activa	284/8	154	96

Aandelen	284	43	43
Vorderingen en Borgtochten in contanten	285/8	111	53
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	**75.340**	**76.676**
Vorderingen op meer dan één jaar	29	-	-
Handelsvorderingen	290	-	-
Overige vorderingen	291	-	-
Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	**1.063**	**129**
Voorraden	30/36	1.063	129
Grond- en hulpstoffen	30/31	-	-
Goederen in bewerking	32	-	-
Gereed product	33	-	-
Handelsgoederen	34	-	-
Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35	1.063	129
Vooruitbetalingen	36	-	-
Bestellingen in uitvoering	37	-	-
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	**73.220**	**74.547**
Handelsvorderingen	40	177	1.112
Overige vorderingen	41	73.043	73.435
Geldbeleggingen	50/53	-	-
Eigen aandelen	50	-	-
Overige beleggingen	51/53	-	-
Liquide middelen	54/58	**2**	**2**
Overlopende rekeningen	490/1	**1.056**	**1.998**
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	**83.512**	**82.130**
	Codes	**2024**	**2023**

PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN	10/15	63.727	55.868
Kapitaal	10	-	-
Geplaatst kapitaal	100	-	-
Niet-opgevraagd kapitaal	101	-	-
Uitgiftepremies	11	-	-
Herwaarderingsmeerwaarden	12	-	-
Reserves / Bestemde Fondsen (*)	13	47.660	51.442
Wettelijke reserve	130	-	-
Onbeschikbare reserves	131	-	-
Belastingvrije reserves	132	-	-
Beschikbare reserves	133	47.660	51.442
Bestemde Fondsen(*)	134	-	-
Overgedragen positief (negatief) resultaat (+/-)	14	15.281	3.075
Kapitaalsubsidies	15	786	1.351
Voorschot aan vennoten op verdeling van het netto-actief	19	-	-
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16	4.834	9.490
Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	4.834	9.490
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	-	-
Fiscale lasten	161	-	-
Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	-	-
Milieuverplichtingen	163	-	-
Overige risico's en kosten (toelichting. VII)	164/5	4.834	9.490
Uitgestelde belastingen	168	-	-
SCHULDEN	17/49	14.951	16.772
Schulden op meer dan één jaar	17	-	-
Financiële schulden	170/4	-	-
Achtergestelde leningen	170	-	-

Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	-	-
Leasing en soortgelijke schulden	172	-	-
Kredietinstellingen	173	-	-
Overige leningen	174	-	-
Handelsschulden	175	-	-
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176	-	-
Overige schulden	178/9	-	-
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	**14.951**	**16.772**
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	-	-
Financiële schulden	43	399	2.461
Kredietinstellingen	430/8	399	2.461
Overige leningen	439	-	-
Handelsschulden	44	10.924	9.255
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	149	165
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	3.246	3.525
Belastingen	450/3	1.049	1.080
Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	2.197	2.445
Overige schulden	47/48	233	1.366
Overlopende rekeningen	492/3	-	-
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	**83.512**	**82.130**

RESULTATENREKENING	Codes	2024	2023
Bedrijfsopbrengsten	70/76A	**105.060**	**96.575**
Omzet	70	1.333	1.357
Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname) ... (+)/(-)	71	-	-

Geproduceerde vaste activa	72	-	-
Andere bedrijfsopbrengsten	73/74	103.727	95.218
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	76A	-	-
Bedrijfskosten (-)	60/66A	97.413	94.699
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	-	1
Aankopen	600/8	934	-2
Voorraad: afname +, toename -	609	-934	3
Diensten en diverse goederen	61	57.178	47.532
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	36.324	35.881
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	3.691	2.963
Waardeverminderingen op voorraden, op bestelilngen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegen (terugnemingen)...(+)/(-)	631/4	-47	3.954
Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen) ...(+)/(-)	635/8	-4.656	472
Andere bedrijfskosten	640/8	4.924	3.782
Als herstructueringskosten geactiveerde bedrijfskosten .... (-)	649	-	-
Niet-recurrente bedrijfskosten	66A	0	114
Positief (Negatief) Resultaat (+/-)	9901	7.647	1.876
Financiële opbrengsten	75/76B	814	1.767
Recurrente financiële opbrengsten	75	814	1.767
Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	1	1
Opbrengsten uit vlottende activa	751	-	-
Andere financiële opbrengsten	752/9	813	1.766
Niet-recurrente financiële opbrengsten	76B	-	-
Financiële kosten (-)	65/66B	37	37
Recurrente financiële kosten	65	37	37
Kosten van schulden	650	-	-

Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)...(+)/(-)	651	-	-
Andere financiële kosten	652/9	37	37
Niet-recurrente financiële kosten	66B	-	-
Positief (Negatief) resultaat van het boekjaar voor belasting (+/-)	**9903**	**8.424**	**3.606**
Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	780	-	-
Overboeking naar de uitgestelde belastingen	680	-	-
Belasingen op het resultaat (+)/(-)	67/77	-	-
Belastingen	670/377	-	-
Regularisering van belastingen en terugneming va voorzieningen voor belastingen		-	-
Positief (Negatief) resultaat van het boekjaar (+/-)	**9904**	**8.424**	**3.606**
Onttrekking aan de belastingvrije reserves	789	-	-
Overboeking naar de belastingvrije reserves	689	-	-
Te bestemmen positief (negatief) resultaat van het boekjaar (+/-)	**9905**	**8.424**	**3.606**

2.2 TOELICHTING BIJ DE JAARREKENING 2024 OVAM

2.2.1 Balans OVAM

2.2.1.1 Activa

2.2.1.1.1 Vaste activa

De gedane investeringen in 2024 hebben vooral betrekking op software. Er werd 6.306 keuro gespendeerd waarvan 1.858 keuro voor de ontwikkeling van een databank voor het actieplan asbestafbouw, 1.810 keuro in het kader van afval- en materialenbeheer en 1.975 keuro voor het ontsluiten van bodeminformatie.

De financiële activa bevat de participatie in het kapitaal van EthiasCo cvba. In 2024 werd een borg, betaald in het kader van het contract met Edenred, verhoogd tot 111 keuro.

2.2.1.1.2 Voorraden

Deze rubriek bevat de vervuilde gronden die OVAM aangekocht heeft via het Protocol Curatoren of overeenkomst. Deze gronden worden niet gebruikt voor de bedrijfsuitoefening, maar zijn reeds bij verwerving bestemd voor latere verkoop. In 2024 werden enkele nieuwe gronden aangekocht.

2.2.1.1.3 Vorderingen op ten hoogste één jaar

De openstaande vorderingen van 73,2 miljoen euro bestaan grotendeels uit nog te storten dotaties van het MINA-fonds (39,4 miljoen) en de algemene uitgavenbegroting (30,7 miljoen). Dit is een daling van 1,4 miljoen euro t.o.v. 2023. Vanaf boekjaar 2024 worden de retributies asbestattesten geboekt onder de overige vorderingen. Dit geeft een verschuiving van 1 miljoen euro van handelsvorderingen naar overige vorderingen. De vordering m.b.t. Europese projecten bedraagt 233 keuro.

Vanaf boekjaar 2020 worden op basis van verstuurde aanmaningsbrieven “terugvordering van de kosten van het ambtshalve optreden van de OVAM “ vorderingen gemaakt in de boekhouding in de rubriek overige vorderingen. Deze brieven worden na een standaard antwoordtermijn van 1 maand geëvalueerd op basis van art 35 van het VCO en als vordering geboekt indien aan de voorwaarden voldaan is.

Gezien in vele gevallen de onzekerheid over de inning blijft bestaan, wordt voor het niet inbaar gedeelte 100% waardevermindering geboekt zoals ook in de voorgaande boekjaren het geval was. Als het duidelijk is dat er geen ontvangsten zullen binnenkomen in een geboekt terugvorderingsdossier op basis van verstuurde aanmaningen, wordt een nota “niet-terugvorderbaar” opgemaakt. De basis voor het uitboeken van de vordering ligt in art 40 van het VCO.

2.2.1.1.4 Geldbeleggingen en liquide middelen

Het saldo van de bankrekeningen, beheerd in het kader van de CFO-regeling, vertoont per 31/12/2024 een negatief saldo. Dit werd overgeboekt naar de rubriek 430/433 financiële schulden bij kredietinstellingen op de passief-zijde van de balans. Het opgenomen bedrag aan liquide middelen vertegenwoordigt het beperkte bedrag aan kasgelden op 31/12/2024.

2.2.1.1.5 Overlopende rekeningen van het actief

De rubriek overlopende rekeningen bevat 1.056 keuro kosten die betrekking hebben op het jaar 2025 maar die reeds betaald werden in 2024: het gaat hier voornamelijk over onderhoudscontracten informatica en leasing van wagens.

2.2.1.2 Passiva

2.2.1.2.1 Reserves

In 2020 werd het effectieve kassaldo van het Bodembeschermingsfonds geboekt als een beschikbare reserve. Het bedrag wordt geactualiseerd.

2.2.1.2.2 Dotaties, subsidies en toelagen

Jaarlijks wordt de kapitaalsdotatie toegewezen aan de opbrengsten à rato van de afschrijvingen van de vaste activa die met deze dotatie gefinancierd worden.

2.2.1.2.3 Voorziening voor risico's en kosten

In 2021 werd een provisie aangelegd voor niet-opgenomen vakantiedagen conform het VABN advies van 9/12/2021. Deze provisie is niet meer onderworpen aan FOP waardoor het bedrag in 2024 daalt met 1.709 keuro. Er werd in 2022 een provisie aangelegd voor juridische geschillen aangemeld bij het Vlaams Fonds voor de Lastendelging. In 2024 werd een dossier van deze lijst geschrapt na het bereiken van een overeenkomst. Hierdoor daalt de provisie geschillen met 2.948 keuro.

2.2.1.2.4 Financiële schulden

Deze rubriek bevat het negatief banksaldo beheerd in het kader van de CFO-regeling per 31/12/2024.

2.2.1.2.5 Handelsschulden

De handelsschulden bestaan enerzijds uit de openstaande leveranciersfacturen per 31/12/2024 voor een totaal van 3.690 keuro en anderzijds uit de te ontvangen facturen ten belope van 7.235 keuro. Dit is 1.669 keuro hoger dan in 2023 door een hogere benutting op de saneringskosten.

2.2.1.2.6 Ontvangen vooruitbetaling

De ontvangen vooruitbetalingen slaan op de voorafbetalingen die gedaan werden ten behoeve van bodemattesten.

2.2.1.2.7 Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten.

Deze rubriek bevat de te betalen bedrijfsvoorheffing, RSZ, lonen voor de maand december en de provisie vakantiegeld voor 2025.

2.2.1.2.8 Overige schulden

De overige schulden bevatten 230 keuro nog te betalen subsidies. In 2023 zijn hier de openstaande voorschotten m.b.t. enkele EU-projecten opgenomen voor 966 keuro.

2.2.2 Resultatenrekening OVAM

De middelen voor de OVAM worden hoofdzakelijk gehaald uit de werkings- en investeringsdotatie ten laste van de algemene uitgavenbegroting, het MINA-fonds (voorwaardelijke dotaties en rechtstreekse middelen), terugvorderingen in het kader van ambtshalve tussenkomsten en inkomsten voortvloeiend uit de activiteiten van de OVAM zelf (bodemattesten, retributie in- en uitvoer, asbestattesten…).

De rubriek bedrijfsopbrengsten – omzet bevat de ontvangsten formulieren kennisgevings- en toezichtprocedure in het kader van grensoverschrijdend transport van afvalstoffen en enkele diverse opbrengsten, zoals voor het opvragen van digitale rapporten.

De andere bedrijfsopbrengsten liggen 8,5 miljoen euro hoger dan vorig jaar.
De ontvangsten uit bodemattesten bedragen 18.396 keuro of 2.468 keuro hoger dan in 2023. Er werden meer attesten afgeleverd in 2024 en de prijs werd geïndexeerd vanaf 1 juni 2023.
Vanaf 23 november 2022 moet elke eigenaar van een toegankelijke constructie ouder dan 2001 bij overdracht over een asbestattest beschikken. In 2024 werden voor 7.090 keuro asbestattesten geïnd t.o.v. 7.812 keuro in 2023. In 2024 werd een bijdrage van de tabaksindustrie ontvangen van 1.000 keuro voor de strijd tegen zwerfvuil afkomstig van sigarettenpeuken.
De teruggevorderde bedragen personeel- en werkingskosten voor Vlaanderen Mooi, Handhavers, Recupel, Bebat en detacheringen dalen van 4.147 keuro in 2023 naar 3.487 keuro in 2024, hoofdzakelijk door daling van het aantal handhavers van 30VTE naar 20VTE. De inkomsten uit Europese projecten bedragen 1.903 keuro, met het grootste aandeel voor het EU-project C-martlife met 1.224 keuro subsidie.

De recuperatie van teruggevorderde bedragen ambtshalve saneringen bedraagt 2.077 keuro in 2024 t.o.v. 3.110 keuro in 2023. Vanaf boekjaar 2020 worden op basis van verstuurde aanmaningsbrieven "terugvordering van de kosten van het ambtshalve optreden van de OVAM" vorderingen gemaakt in de boekhouding in de rubriek overige vorderingen. Deze brieven worden na een standaard antwoordtermijn van 1 maand geëvalueerd op basis van art 35 van het VCO en als vordering geboekt indien aan de voorwaarden voldaan is: 6 keuro in 2024 t.o.v. 3.285 keuro in 2023. Gezien in vele gevallen de onzekerheid over de inning blijft bestaan, wordt voor het niet inbaar gedeelte 100% waardevermindering geboekt in het jaar zelf.

De Mina – dotatie m.b.t. ambtshalve saneringen en bodem stijgt met 9,6 miljoen t.o.v. 2023. De werkingsdotatie ligt 0,6 miljoen euro hoger dan vorig jaar door de indexering van de loonkredieten en bijkomende middelen voor het sectoraal akkoord. In het kader van de relance VV5 Circulaire economie asbestsectorprotocollen werd 2,3 miljoen euro dotatie geboekt in 2024 t.o.v. 2,8 miljoen in 2023. Vanuit het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP) werd 1,2 miljoen euro toegekend ter financiering van een PFAS Hub (innovatieve saneringstechnieken).

De uitgaven in de rubriek diensten en diverse goederen stijgen in 2024 met 9,6 miljoen euro. De uitgaven voor bodemsaneringen liggen 8,2 miljoen hoger dan vorig jaar, de asbestverwijderingen stijgen met 0,8 miljoen euro t.o.v. 2023. De uitgaven m.b.t. ICT dienstverlening gerelateerd aan bodem en afval-en materialenbeleid

liggen 2,3 miljoen hoger. In het kader van governance Vlaanderen Circulair werd 1,7 miljoen euro gespendeerd aan communicatie, onderzoeken en expertise; voor communicatie en expertises i.v.m. EU-project C-Martlife 0,4 miljoen euro. De middelen van de tabaksindustrie ontvangen in 2024 werden voor 604 keuro ingezet.

De totale personeelskosten stijgen met 442 keuro euro in vergelijking met 2023, voornamelijk als gevolg van de indexering, de endogene groei en het sectoraal akkoord. Daarnaast speelt ook de daling van het aantal opgenomen dagen onbetaald verlof een rol in de stijging van de personeelskosten. Een gedeelte van deze uitgaven wordt gefinancierd met externe inkomsten zoals Vlaanderen Mooi, Handhavers, Recupel, Bebat en enkele Europese projecten.

Er werden bijkomende waardeverminderingen aangelegd voor de vorderingen op basis van de aanmaningsbrieven “terugvordering van de kosten van het ambtshalve optreden van de OVAM“ t.w.v. 6 keuro in 2024 t.o.v. 4.082 keuro in 2023 (zie bedrijfsopbrengsten en financiële opbrengsten). Een deel van de in vorige jaren voorziene waardeverminderingen werd teruggenomen wegens effectieve inningen 53 keuro.

De provisie aangelegd voor juridische geschillen aangemeld bij het Vlaams Fonds voor de Lastendelging wordt geactualiseerd en daalt met 2.948 keuro. De provisie voor niet-opgenomen vakantiedagen is niet meer onderworpen aan FOP waardoor het bedrag daalt met 1.709 keuro.

In de andere bedrijfskosten zijn voor 1.994 keuro de werkingsbijdragen opgenomen. De cofinancieringsuitgaven bedragen 645 keuro , 408 keuro lager dan in 2023. N.a.v. de projectoproep innovatieve saneringstechnieken werd 1.050 keuro subsidie uitbetaald. In het kader van asbestafbouw werd 633 keuro subsidies verleend aan scholen en 255 keuro aan zorginstellingen t.o.v. 1.221 keuro vorig jaar.

De financiële opbrengsten bevatten 809 keuro aan kapitaalsubsidies t.o.v. 967 keuro vorig jaar. In 2023 werd een bedrag van 798 keuro verwijlintresten geboekt dat deel uitmaakt van de vorderingen op basis van de aanmaningsbrieven “terugvordering van de kosten van het ambtshalve optreden van de OVAM“ en opgenomen is in de waardeverminderingen overige vorderingen.

Het resultaat 2024 is hoofdzakelijk te verklaren door 1,6 miljoen euro ontvangsten bodemattesten hoger dan voorzien in de begroting en het saldo tussen ontvangsten en uitgaven m.b.t. asbestattesten 1,3 miljoen euro: deze middelen werden wel grotendeels vastgelegd in gegroepeerde contracten en toegekende subsidiebeloftes voor asbestinventarisatie, - verwijdering of -inzameling maar de effectieve uitvoering en navolgende uitbetaling in gespreide planning volgt tot uiterlijk zo'n 4 jaar na de vastlegging. Het verschil van 4,8 miljoen euro t.o.v. 2023 is volledig te wijten aan de terugname voorziening geschillen en terugname voorziening niet-opgenomen vakantiedagen.

//
//